

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work

Primjena mjera i informiranost učenika o zaštiti na radu u srednjim strukovnim školama

***Application of measures and knowledge of students on occupational
saftey in secondary vocational schools***

mr.sc. Ivana Krišto dipl.ing.

Zakon o zaštiti na radu (NN br. 71/14) primjenjuje se **u svim djelatnostima u kojima radnici obavljaju poslove za poslodavca** a obveze poslodavaca odnose se i na osobe na radu

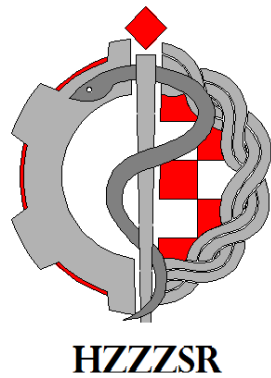
Osoba na radu je fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod tog poslodavca, ali za njega obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (...redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu u skladu s posebnim propisom; osoba koja radi kao volonter, naučnik, student i **učenik na praksi...**)

Poslodavac je obvezan osigurati **posebnu zaštitu na radu maloljetniku** radi očuvanja njegovog nesmetanoga duševnog i tjelesnog razvoja (čl.38., st.1.)

Pravilnik o organiziranju i izvođenju nastave u strukovnim školama
(NN br. 30/09)

- (1) Prije početka izvođenja praktičnog dijela kurikuluma polaznici moraju **usvojiti sadržaje iz osnova zaštite na radu** propisane strukovnim kurikulumom i **položiti ispit pred osposobljenom osobom** iz ustanove o čemu se vodi evidencija u dnevniku rada odnosno mapi praktične nastave.
- (2) Kod izvođenja svake pojedinačne vježbe u sklopu praktičnog dijela kurikuluma, **polaznik mora biti upoznat s izvorima opasnosti, usvajati postupke rada na siguran način i primijeniti zaštitna sredstva** sukladno propisima kojima se uređuje sigurnost i zaštita na radu
- (3) Polaznik praktičnog dijela kurikuluma može **raditi samo uz stručno vodstvo nastavnika** u ustanovi, odnosno mentora kod poslodavca (čl. 5.)

Primjena mjera i informiranost učenika o zaštiti na radu u srednjim strukovnim školama

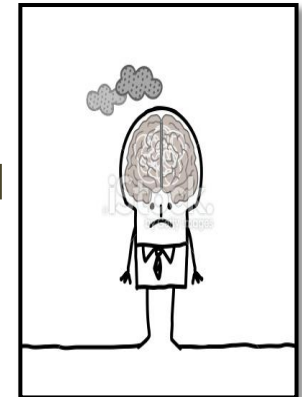
Anketni upitnik o informiranosti učenika o zaštiti na radu i razgovor sa voditeljima praktične nastave

12 srednjih strukovnih škola, 17 razrednih odjeljenja

Obrazovni programi stolar, poljoprivredni i kemijski tehničar, 251 učenik

Utjecati na smanjenje broja ozljeda na radu učenika na praksi i mladih radnika

Podići svijest učenika o važnosti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu

- ✓ Teoretski dio zaštite na radu predaje se u prvim razredima u propisanom fondu sati, nakon čega učenici polažu ispit koji je jednak za sve smjerove
- ✓ U višim razredima učenike se upoznaje s opasnostima i štetnostima vezanim za određenu tehnologiju rada što je posebno naglašeno kroz praktičnu nastavu
- ✓ Praktična nastava održava se u školi i kod poslodavaca (najčešće, obrtnika)
- ✓ Niti jedna od škola koje su sudjelovale u istraživanju nema registrirane ozljede na radu učenika na praktičnoj nastavi

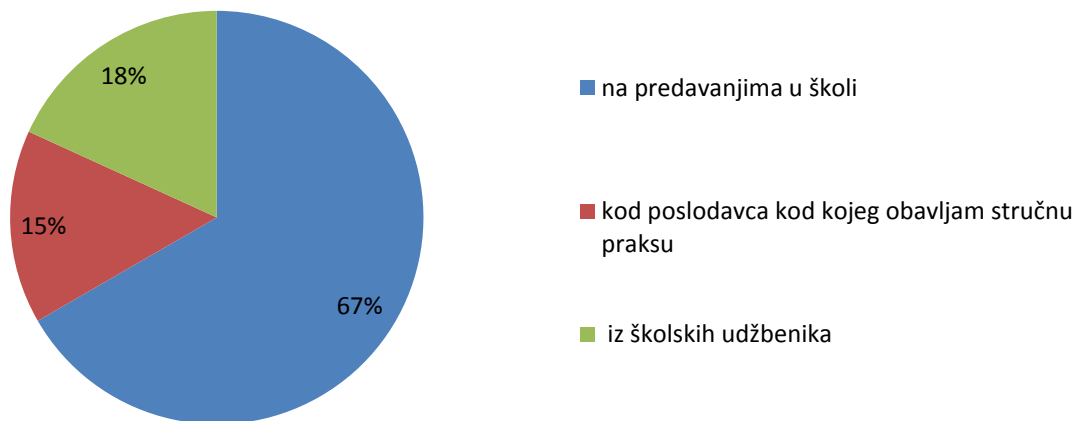
Obrazovni program za zanimanje stolar

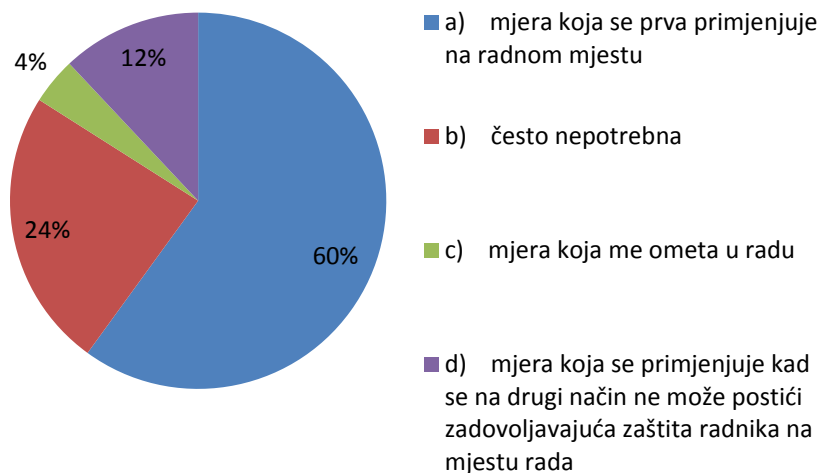
3 srednje škole s područja grada Zagreba i okolice, ukupno 24 učenika

- ✓ budući mladi stolari prepoznaju opasnosti, štetnosti i napore s kojima se mogu susresti na praksi
- ✓ učenici navode da su dobro upoznati s mjerama zaštite na radu od strane profesora, odnosno voditelja praktične nastave kao i od strane obrtnika kod kojeg odlaze na praktičnu nastavu.

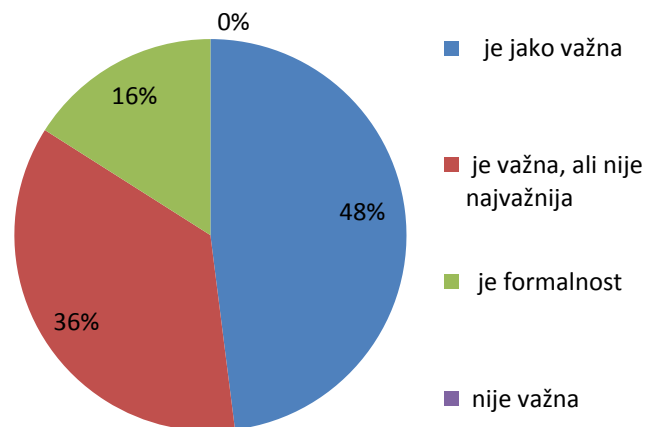
Upoznavanje sa zaštitom na radu

Osobna zaštitna oprema

Zaštita na radu

- ✓ Dostupnost i primjena **osobne zaštitne opreme u školama** je pozitivno ocijenjena prema navodima 13 učenika, a nedostupnom je smatra 5 učenika
- ✓ **Kod obrtnika** gdje učenici obavljaju praktičnu nastavu, osobna zaštitna oprema je dostupna u 11 slučajeva te nedostupna u istom broju slučajeva
- ✓ Profesori i voditelji praktične nastave niječu ozljede na radu no 20 % učenika navodi da je ozljeđivanja bilo, a 48 % učenika također negira ovakve događaje
- ✓ Više od polovice ispitanih učenika navodi kako **ne želi stjecati dodatna znanja o mjerama zaštite na radu.**

Obrazovni program za zanimanje poljoprivredni tehničar

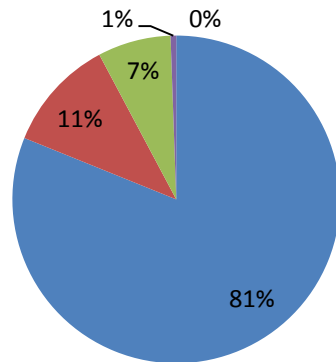

- ✓ **5 srednjih strukovnih škola na području grada Zagreba, Zagrebačke, Varaždinske te Splitsko- dalmatinske županije, ukupno 147 učenika**
- ✓ **10 razrednih odjeljenja**
- ✓ **smjerovi: opći poljoprivredni tehničar, fitofarmaceut, agroturizam te vrtlar**
- ✓ učenici prepoznaju opasnosti, štetnosti i napore s kojima se mogu susresti na praksi, odnosno budućem radnom mjestu
- ✓ učenici navode da su dobro upoznati s mjerama zaštite na radu od strane profesora, odnosno voditelja praktične nastave kao i od strane obrtnika kod kojeg odlaze na praktičnu nastavu
- ✓ dostupnost osobne zaštitne opreme u školi potvrdilo je 53 % učenika, a kod poslodavaca 36 % učenika

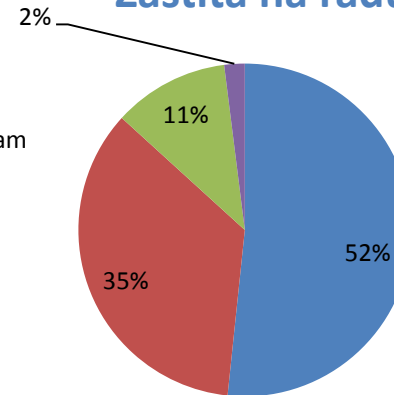
Obrazovni program za zanimanje poljoprivredni tehničar

Upoznavanje sa zaštitom na radu

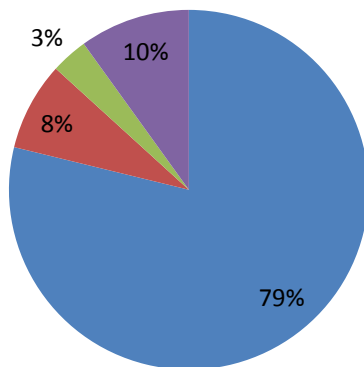
- na predavanjima u školi
- kod poslodavca kod kojeg obavljam stručnu praksu
- iz školskih udžbenika
- nisam upoznat
- ostalo

Zaštita na radu

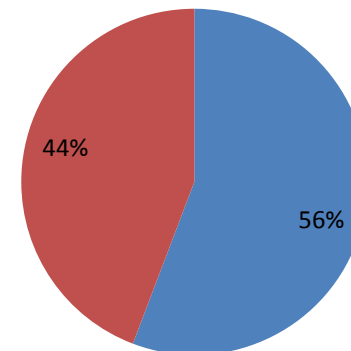
- je jako važna
- je važna, ali nije najvažnija
- je formalnost
- nije važna

Osobna zaštitna oprema

- a) mjera koja se prva primjenjuje na radnom mjestu
- b) često nepotrebna
- c) mjera koja me ometa u radu

Želim znati više o ZNR

- a) da
- b) ne

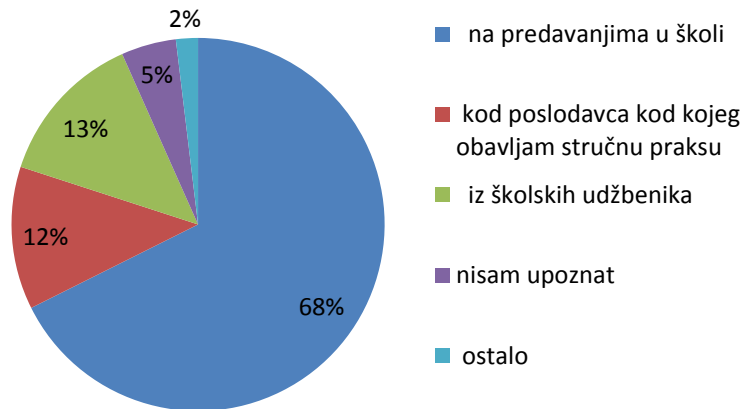
Obrazovni program za zanimanje kemijski tehničar

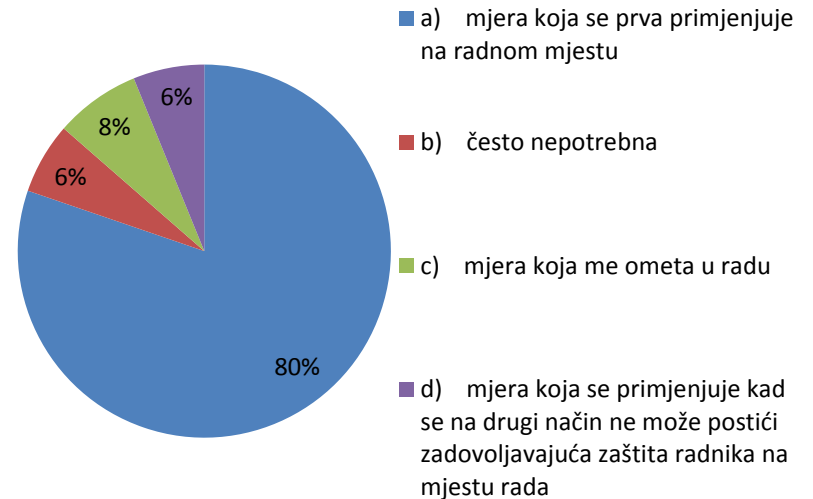
- ✓ **4 srednje škole na području Dalmacije i Sisačko-moslavačke županije, 80 učenika**
- ✓ učenici prepoznaju opasnosti, štetnosti i napore s kojima se mogu susresti na praksi
- ✓ osobna zaštitna oprema učenicima je osigurana i dostupna u školi (31 % učenika), odnosno na praksi kod poslodavca (18 % učenika)
- ✓ jednaki postotak učenika (39%) negira i potvrđuje ozljeđivanje učenika za vrijeme praktične nastave
- ✓ polovica učenika izrazila je interes saznati više o mjerama zaštite na radu

Obrazovni program za zanimanje kemijski tehničar

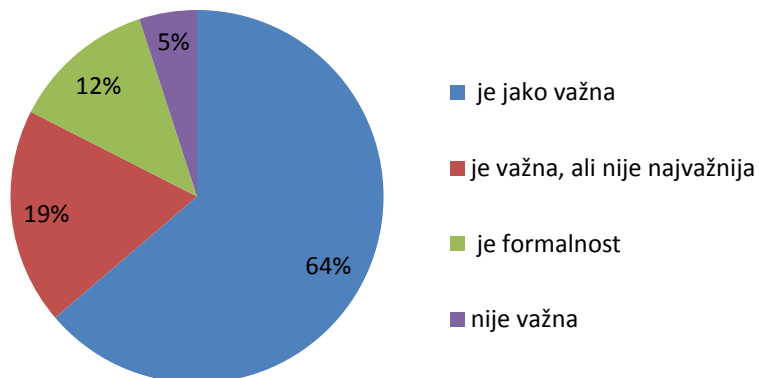
Upoznavanje sa zaštitom na radu

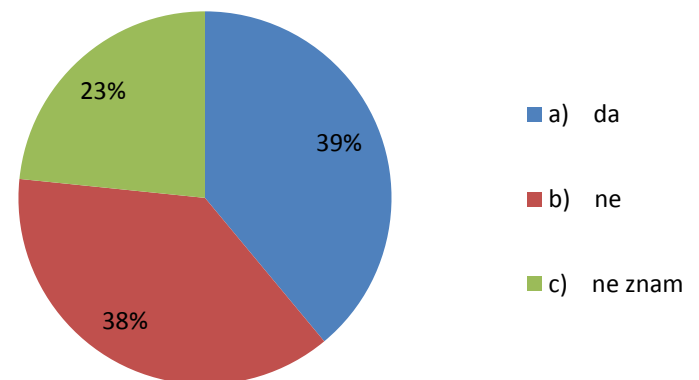
Osobna zaštitna oprema

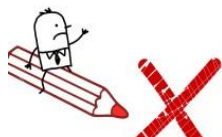

Zaštita na radu

Ozljeđivanje učenika na praksi

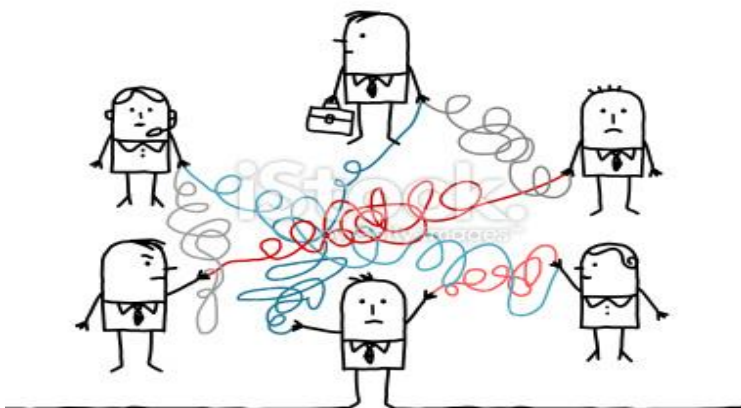

- ✓ Učenici su pokazali da ne razumiju osnovna pravila zaštite na radu
- ✓ Zabrinjavajući su podaci o dostupnosti osobne zaštitne opreme kako u školama tako i kod poslodavaca na praksi, kao i navodi o ozljedama na radu koji su vrlo oprečni, čak i kada je riječ o istim školama

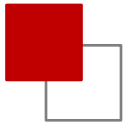

- ✓ Voditelji praktične nastave izrazili su želju i potrebu za edukacijom u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu
- ✓ Pozitivan dojam vezan za percepciju zaštite na radu kao jako važne te svijesti da je odgovornost za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu podijeljena između učenika, škole i poslodavaca

- ✓ Edukacija učenika za sigurnosne aspekte rada mora sadržavati teoretski i praktični dio
- ✓ Kultura sigurnosti mora se razvijati od školskih klupa i ranije
- ✓ Razvoj kulture sigurnosti je zajednička odgovornost profesora, poslodavaca i struke

**Sigurnost i zaštita
zdravlja na radu
jest kompetencija
koja se uči, vježba
i razvija, a bez nje
ili njezinom
manjkavošću sva
druga znanja i
kompetencije
mogu izgubiti
svrhu i smisao!**

Hvala na pažnji!

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu
Radoslava Cimermana 64a, Zagreb
www.hzzsr.hr
e-mail: hzzsr@hzzsr.hr